

LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE A LES ILLES BALEARS

Isabel Llinàs Warthmann

Institut Balear de la Dona, gener de 2005

La definició de "violència de gènere", aprovada per l'Assemblea General de Nacions Unides (Res. A.G. 48/104, ONU 1994) la descriu en la Declaració sobre l'eliminació de la violència cap a les dones i la defineix com: *tot acte de violència basat en el gènere que té com a resultat possible o real un mal físic, sexual o psicològic, incloses les amenaces, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, ja sigui a la vida pública o a la vida privada.*

La situació de violència de gènere com a problemàtica social no és aliena a les Illes Balears i és en aquest context que l'any 2000 es crea l'Institut Balear de la Dona (Llei 5/2000, de 20 d'abril) regulant-se la seva organització i funcionament a través del Decret 109/2001.

D'entre les seves funcions en destaca la de crear, fomentar i coordinar la prestació de serveis a favor de la dona, preferentment els dirigits a aquelles que tinguin especial necessitat d'ajuda per la qual cosa es va dotar de dos instruments fonamentals:

1. El Plans d'actuació per a la igualtat d'oportunitats entre homes i dones. En aquest moment resta vigent el III Pla que afecta el període 2002-2005 i que s'estructura en les següents àrees: informació, difusió i sensibilització, violència domèstica, educació i llenguatge, família, salut i qualitat de vida, associacionisme, drets humans, mitjans de comunicació, oci i esport, treball i inserció laboral, immigració i exclusió social, cultura, medi ambient i participació de la dona en la vida pública.
2. El document sobre Estratègies de prevenció i tractament de la violència domèstica que contextualitza la violència de gènere (definició, teories explicatives, fases del cicle de la violència, dimensió del problema, factors de risc, conseqüències, resposta social) i planteja tot un seguit de propostes i actuacions (formació i educació, inserció laboral, intervenció social, sanitat, jurídic i de seguretat social, investigació i mitjans de comunicació).

Per tal d'analitzar la dimensió real de la violència de gènere des de la creació de l'Institut Balear de la Dona és significatiu presentar les següents dades:

	Espanya	Illes Balears	% respecte d'Espanya			
				2000	58	1
2000	22397	511	2,28	2001	51	2
2001	24394	610	2,50	2002	52	4
2002	43313	1351	3,12	2003	71	4
2003	50090	1706	3,40	2004	72	2
2004*	52899	1977	3,77			

*Fins a novembre

Igualment i pel que fa a les Ordres de Protecció que varen entrar en vigor el 2 d'agost de 2003 amb l'objecte d'activar en un màxim de 72 hores les mesures cautelars contra l'agressor i l'accés a l'assistència social i econòmica per part de la víctima, se n'han sol·licitades més de 24.000 (a juliol de 2004) afectant a les Illes Balears més de 700, fet que representa un 3% del total i que situa la comunitat autònoma amb un dels índexs més alts en aquestes demandes de protecció. Es pot comparar igualment amb les ordres d'allunyament dictades l'any 2003 a les Illes Balears (160) i l'any 2004 (972).

Per fer front a la violència de gènere, entre d'altres dispositius destaquen:

Les cases d'acollida de les Illes Balears:

L'actual xarxa d'acollida de les Illes Balears té com a objectiu oferir atenció i acollida a totes les dones i els seus fills i filles que han sofert qualsevol tipus de violència de gènere i que es trobin sense possibilitats d'allotjament alternatiu. L'oferta de serveis entre d'altres, suposa:

- ✓ Informació, orientació i assessorament a través d'atenció individualitzada
- ✓ Acollida, allotjament i manutenció
- ✓ Diagnòstic per a la promoció i la recuperació intervenint en les causes que motivaren la demanda en el centre d'acollida
- ✓ Intervenció psicològica
- ✓ Orientació en la recerca de treball i d'habitatge
- ✓ Assessorament jurídic

La xarxa resta formada per aquest centres:

	Illa	Núm. de places
Servei d'Acollida a Dona i Família SADIF	Mallorca	59
Casal ses Ufanes	Mallorca	31
Casal de Llevant	Mallorca	34
Oficina d'Informació de la Dona	Eivissa	24
Centre Assessor de la Dona	Menorca	9
TOTAL PLACES CAIB		157

1. El Servei d'Assistència Psicològica

El Servei d'Assistència Psicològica s'adreça a dones majors de 14 anys que són o han estat víctimes d'agresions físiques, psicològiques i sexuals. El servei treballa amb sessions individualitzades i amb espais de treball i suport en grup.

"És fonamental que totes les dones coneguin quins són els seus drets i quins són els recursos de la nostra Comunitat Autònoma posats al seu abast..."

De les 588 demandes de l'any 2004, es desprenen les següents dades:

- ◆ La major part de les usuàries ha sofert maltractament de tipus psíquic i de tipus físic i psíquic.
- ◆ La franja d'edat majoritària és dels 15 als 40 anys, 57 % de les usuàries del servei
- ◆ La majoria de dones són casades, amb estudis de secundària i FP majoritàriament.

En aquest moments i amb l'aprovació de la LO 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere es disposa d'un nou instrument que té per objecte actuar contra la violència que s'exerceix contra les dones i establir mesures de protecció integral per tal de prevenir, sancionar, eradicar-la i prestar assistència a les víctimes.

És fonamental que totes les dones coneguin quins són els seus drets i quins són els recursos de la nostra Comunitat Autònoma posats al seu abast, per tant, tota la feina que des de l'Institut Balear de la Dona fem per tal de prevenir la violència de gènere, el manteniment de recursos assistencials i la informació sobre els recursos socials als quals es pot acollir, si la dona no n'està assabentada d'ells, la nostra feina no estarà ben encarrilada. És del tot necessari arribar fins allà on ella es troba i que conegui on ens pot trobar. Nosaltres, tot l'equip humà de l'Institut Balear de la Dona, estam fent feina per ella, per a totes les dones que resideixen a la nostra Comunitat Autònoma, perquè entre tots i totes puguem aconseguir fer un món més just i igualitari. ■